Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις στατιστικές τουρισμού[1]

(95/C 236/06)

Στις 26 Απριλίου 1995, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23, δεύτερη και τρίτη παράγραφος, του εσωτερικού κανονισμού, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα περιφερειακής ανάπτυξης, χωροταξίας και πολεοδομίας στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 19 Μαΐου 1995 με βάση την εισαγωγική έκθεση του εισηγητή, κ. Bernabei.

Κατά την 326η σύνοδο ολομέλειάς της, στις 31 Μαΐου και 1η Ιουνίου 1995 (συνεδρίαση της 31ης Μαΐου) η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, υιοθέτησε ομόφωνα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23, δεύτερη και τρίτη παράγραφος, του Εσωτερικού Κανονισμού, την εξής γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Ο τομέας του ευρωπαϊκού τουρισμού υπερτερεί έναντι των υπολοίπων οικονομικών κλάδων, παρέχοντας πάντοτε νέες δυνατότητες ανάπτυξης και συμβάλλοντας σημαντικά στο κοινοτικό ΑΕΠ.

1.2. Ο ρόλος του τουρισμού ως μέσου οικονομικής ανάπτυξης και ολοκλήρωσης είναι γενικά αποδεκτός και μπορεί να διασφαλισθεί καλύτερα με τη γνώση επίσης των βασικών στατιστικών που τον αφορούν, τόσο σε κοινοτικό όσο και σε εθνικό, και ιδιαίτερα σε περιφερειακό επίπεδο.

1.3. Η δημιουργία της ενιαίας αγοράς θα επιδράσει ενδεχομένως ευνοϊκά ωθώντας τους ευρωπαίους πολίτες σε ταξίδια, όχι μόνον για διακοπές και επαγγελματικούς σκοπούς, αλλά και για άλλους λόγους (σπουδές, έρευνα, υγεία κ.λ.π.) λόγω της κατάργησης των εσωτερικών συνόρων και της κοινωνικοοικονομικής τάσης για περισσότερο διαθέσιμο ελεύθερο χρόνο, καθώς και λόγω της παροχής περισσότερων ευκαιριών σε μία ενοποιημένη ηπειρωτική αγορά.

1.4. Η έγκαιρη πρόσβαση σε αξιόπιστα, συγκρίσιμα και ενημερωμένα στοιχεία είναι απαραίτητη για την καλύτερη κατανόηση του πεδίου δράσης, κατά τρόπο ώστε να βοηθηθούν: οι δημόσιοι φορείς, σε διάφορα επίπεδα, να αναπτύξουν ένα συνεκτικό πλαίσιο για την τουριστική πολιτική· οι επιχειρήσεις, προκειμένου να αξιοποιήσουν και να αναπτύξουν τη στρατηγική τους για την αγορά· οι χρήστες, για να μπορούν να επιλέγουν έχοντας στη διάθεσή τους ένα καλύτερο και ευρύτερο φάσμα προσφορών.

1.5. Η ανάπτυξη ενός κοινοτικού μεθοδολογικού πλαισίου για τη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση για τη δυνατότητα σύγκρισης των στατιστικών, ούτως ώστε να παραμείνει το εν λόγω σύστημα συμβατό με τα διεθνή πρότυπα του ΟΟΣΑ και του ΠΟΤ, τα οποία άλλωστε προσφέρουν επί του παρόντος ένα πιο ευρύ και λεπτομερές πλαίσιο του φαινομένου αυτού.

1.6. Εξάλλου, το σύστημα συλλογής στατιστικών στοιχείων δεν είναι δυνατόν να διαχωρισθεί από τις προτεραιότητες που αφορούν τη χρήση της πληροφορικής και της τηλεματικής οι οποίες, χάρη στις ευρωπαϊκές λεωφόρους των πληροφοριών, συντελούν σημαντικά στη μείωση του χάσματος μεταξύ χώρου και χρόνου σε όλους τους τομείς και ιδιαίτερα σε εκείνον του τουρισμού· η χρήση των μέσων τηλεματικής προσδιορίζει μια νέα φιλοσοφία λειτουργίας δεδομένου ότι επιτρέπει περισσότερο στο σύστημα να είναι σε συνεχή αλληλεπίδραση με τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

1.7. Η συνέχιση των κοινοτικών προσπαθειών όσον αφορά την ανάπτυξη εναρμονισμένου μεθοδολογικού πλαισίου για τις στατιστικές του τουρισμού είναι, συνεπώς, βασική προϋπόθεση για τη χάραξη και εφαρμογή μίας ουσιαστικής και πραγματικής πολιτικής στον τομέα του τουρισμού. Η ΟΚΕ τονίζει σχετικά την απαίτηση επωφελούς συζήτησης επί του πράσινου βιβλίου για τον τουρισμό υπέβαλλε η Επιτροπή στις 4 Απριλίου 1995 (COM(95) 97 τελικό), ενόψει επίσης της αναγνώρισης της τουριστικής πολιτικής στα πλαίσια της αναθεώρησης της Συνθήκης του Μάαστριχτ το 1996.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η ΟΚΕ εκφράζει τη βαθειά της απογοήτευση για το γεγονός ότι επί θέματος τόσο σημαντικού για την ανάπτυξη της πολιτικής τουρισμού, το Συμβούλιο δεν έκρινε σκόπιμο να ζητήσει τη γνωμοδότηση της ΟΚΕ η οποία έχει επανειλημμένα συμβάλει στο θέμα αυτό.

Οι προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με τη θέσπιση εναρμονισμένου συστήματος πληροφοριών σε κοινοτικό επίπεδο για την τουριστική προσφορά και ζήτηση βρίσκουν, σε γενικές γραμμές, απόλυτα σύμφωνη τόσο την ΟΚΕ — δεδομένου ότι ανταποκρίνονται σε επιθυμία της που έχει επανειλημμένα εκφράσει — όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 15 Απριλίου 1994 και συνιστούν ένα περαιτέρω βήμα προόδου στο πλαίσιο της προσπάθειας συστηματοποίησης της εκτίμησης και συλλογής των στατιστικών στοιχείων για τον τουρισμό, ώστε να καταστούν πιο πλήρη και αξιόπιστα.

[1] ΕΕ αριθ. C 35 της 11. 2. 1995, σ. 5.

Ωστόσο, η ΟΚΕ διερωτάται για τις μελλοντικές δυνατότητες που έχουν τα πιο δεσμευτικά μέσα της οδηγίας να οδηγήσουν στην ομοιογένεια των εννοιών και στη χρήση κοινών και ενιαίων κατηγοριών αναφοράς.

2.2. Επιπλέον, η ΟΚΕ επισημαίνει ότι θα ήταν σκόπιμο να διατυπωθεί από τώρα η μεθοδολογία για τη συλλογή στοιχείων, λαμβάνοντας υπόψη «εξαρχής» τη συμβατότητα με τις τρέχουσες εξελίξεις στον τομέα της πληροφορικής και της τηλεματικής σε κοινοτική κλίμακα. Η υλοποίηση ενός συστήματος τηλεματικής για τα συλλεχθέντα στοιχεία θα επιτρέψει την απόσβεση των εξόδων εγκατάστασης εντός ολίγων ετών (πέντε ή έξι) και θα καταστήσει δυνατή την πραγματοποίηση πιο εμπεριστατωμένων αναλύσεων με ισοδύναμο κόστος και σε πραγματικό χρόνο.

2.3. Τα μέτρα της πρότασης οδηγίας περί καλύτερου συντονισμού μεταξύ των εθνικών στατιστικών υπηρεσιών κρίνονται θετικά, δεδομένου ότι υφίσταται πράγματι ανομοιογένεια, ιδιαίτερα όσον αφορά τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τις διεθνείς μετακινήσεις και την κάλυψη των διαφόρων ειδών εγκαταστάσεων υποδοχής και την έλλειψη ομοιογένειας των μεθοδολογικών και των βασικών εννοιών.

2.4. Η γεωγραφική κατανομή που προκύπτει από τις κοινοτικές στατιστικές για τον τουρισμό δεν πρέπει να αποκλίνει από την αντίστοιχη κατανομή της ΠΟΤ και οπωσδήποτε πρέπει να αποκατασταθεί ο γεωγραφικός διαχωρισμός όσον αφορά τις νέες χώρες μέλη της ΕΕ, Αυστρία, Φινλανδία και Σουηδία.

2.5. Επιπλέον, τα προτεινόμενα μέτρα δύνανται να αποτελέσουν ένα αρχικό πλαίσιο αναφοράς για τη θέσπιση ενός αξιόπιστου υποσυστήματος μακροοικονομικών μεταβλητών (τουριστική δαπάνη/ΑΕΠ) με στόχο, αφενός, τη συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με την οικονομική συνεισφορά του τουριστικού τομέα σε περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο και, αφετέρου, την καλύτερη ενσωμάτωση των τουριστικών πολιτικών στις υπόλοιπες δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως προβλεπόταν στη γνωμοδότηση της 14ης-15ης Σεπτεμβρίου 1994 για τον τουρισμό (έγγρ. CES 1021/94).

3. **Ειδικές παρατηρήσεις**

3.1. *Άρθρο 1*

Η ΟΚΕ θεωρεί σκόπιμο να γίνει μνεία στις εξελίξεις του τομέα της τηλεματικής δια της προσθήκης της φράσης «με τη μορφή χειρόγραφων ή με τη χρήση της πληροφορικής και της τηλεματικής» (βλ. ανωτέρω σημείο 1.6) μετά τη λέξη «διαβίβαση» (πέμπτη σειρά).

3.2. *Άρθρο 2*

Στο άρθρο 2, σημείο α), μετά τη φράση «δυναμικότητα των τουριστικών εγκαταστάσεων συλλογικών καταλυμάτων» κρίνεται σκόπιμο να προστεθεί η φράση: «και ο βαθμός χρησιμοποίησής τους».

Οι αναφορές στην ονοματολογία NACE για τα σχετικά είδη συλλογικών καταλυμάτων δεν είναι ιδιαίτερα σαφείς και, συνεπώς, διαφέρουν από εκείνες του Κανονισμού αναφοράς (ΕΟΚ) αριθ. 761/93. Επιπλέον, για την αποτελεσματικότερη κάλυψη των διαφόρων ειδών εγκαταστάσεων υποδοχής απαιτείται σαφέστερη διάκριση των εκάστοτε αναφορών σε άλλου είδους εγκαταστάσεις, όπως τα τουριστικά καταλύματα, οι παραθεριστικές κατοικίες και τα ενοικιαζόμενα δωμάτια.

Συγκεκριμένως, η ονοματολογία θα μπορούσε έτσι να καταστεί σαφέστερη:

Τα είδη τουριστικών καταλυμάτων για το κοινό είναι:

α) ξενοδοχεία και ανάλογες εγκαταστάσεις υποδοχής[1] (ομάδα NACE 55.1)

β) άλλες μη ξενοδοχειακές επιχειρήσεις (χώροι κατασκήνωσης και άλλα καταλύματα περιορισμένης διαμονής, ομάδα NACE 55.2) εξεταζόμενες και βάσει των επιμέρους κατηγοριών τους[2], ήτοι:

β) 1. πανδοχεία νεότητος και ορεινά καταφύγια (κατηγορία 55.21)·

β) 2. υπαίθριος τουρισμός (κατασκηνώσεις, τουριστικά χωριά και χώροι εξοπλισμένοι για την υποδοχή τροχόσπιτων) [3]·

β) 3. τουριστικά καταλύματα (κατηγορία 55.23)·

---

[1] Τα ξενοδοχεία είναι οι πιο αξιόπιστες επιχειρήσεις στο επίπεδο των στατιστικών στοιχείων, αλλά εμφανίζουν ωστόσο αξιοσημείωτες διαφορές από κράτος σε κράτος (π.χ. η Γερμανία δεν χρησιμοποιεί ξενοδοχειακή ονοματολογία) καθώς επίσης από περιοχή σε περιοχή (τα κριτήρια ονοματολογίας ορισμένων περιοχών της Ιταλίας διαφέρουν ως προς άλλες). Προτείνεται συνεπώς η απλή ένδειξη ξενοδοχεία και ανάλογες εγκαταστάσεις υποδοχής, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η σχετική ένδειξη στα μοτέλ (ξενοδοχεία για αυτοκινητιστές) ούτε και η ένδειξη σχετικά με την ύπαρξη εστιατορίων, που παρουσιάζουν δυσκολίες επισήμανσης. Πιο συγκεκριμένα τώρα, εννοούνται ως ξενοδοχεία και ανάλογες εγκαταστάσεις υποδοχής: τα καθ'εαυτά ξενοδοχεία ή Hotel (Ισπανία): ξενοδοχειακού τύπου τουριστικές κατοικίες, motel, πανσιόν, hostales (Ισπανία). Οι διάφοροι εθνικοί οργανισμοί θα πρέπει να επισημάνουν το βαθμό κάλυψης των επιμέρους αυτών κατηγοριών.

[2] Πρόκειται για τις μη ξενοδοχειακές επιχειρήσεις κατά το ελάχιστο επίπεδο συγκέντρωσής τους. Οι επιμέρους εθνικές στατιστικές υπηρεσίες θα πρέπει να επισημάνουν επίσης μία μόνο από τις επιμέρους κατηγορίες που αναφέρονται ακολούθως. Θα είναι δική τους αρμοδιότητα ποιά θα αναφέρουν. Υπάρχει επίσης και η περίπτωση ορισμένων χωρών που δεν επισημαίνουν τη μη ξενοδοχειακή κίνηση.

[3] Σκοπός της επιμέρους κατηγορίας β) 2. είναι να προσδιορισθεί ο τομέας του υπαίθριου τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων και των τουριστικών χωριών τα οποία θα μπορούσαν εναλλακτικώς να ενταχθούν μεταξύ των άλλων ειδών καταλύματος. Και σε αυτή την περίπτωση, θα είναι καθήκον των επιμέρους εθνικών στατιστικών υπηρεσιών η επισήμανση του βαθμού καλύψης.

β) 3.1. διαμερίσματα τουριστικού χαρακτήρα(1) (υποκατηγορία 55.23)·

β) 3.2. άλλα είδη καταλύματος(2) (υποκατηγορία 55.23).

3.3. *Άρθρο 2, σημείο β)*

Κρίνεται σκόπιμη η προσθήκη, μετά τη λέξη «ροή» (πρώτη σειρά), της φράσης «των τουριστών-πελατών οι οποίοι ταξιδεύουν για διακοπές, για επαγγελματικούς σκοπούς ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο», προκειμένου να εισαχθεί σαφώς η έννοια ότι ο τουρίστας είναι και αυτός πελάτης όπως όλοι οι άλλοι και απαιτεί την παροχή υπηρεσιών και αγαθών.

Εξάλλου, δίπλα στη φράση «εισερχόμενος τουρισμός» (ενδέκατη σειρά) μπορεί να προστεθεί η διευκρίνιση «ή διεθνής τουρισμός» (ονοματολογία ΟΟΣΑ/ΠΟΤ).

3.4. Άρθρο 2, σημείο γ)

Η μετακίνηση των τουριστών μόνιμων κατοίκων περιλαμβάνει τη μετακίνηση των μόνιμων κατοίκων στο εξωτερικό (εξερχόμενος τουρισμός) και στο εσωτερικό της χώρας τους (εγχώριος τουρισμός) για διακοπές, επαγγελματικούς σκοπούς ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, που καταγράφεται μέσω των διανυκτερεύσεων στον τόπο προορισμού.

Προκειμένου να καταστεί σαφέστερη η έννοια αυτή προτείνεται η ακόλουθη απλή σχηματοποίηση:

μόνιμοι κάτοικοι στη χώρα τους	μόνιμοι κάτοικοι στο εξωτερικό	μετακίνηση των μόνιμων κατοίκων
ξένοι στη χώρα προορισμού		
τουριστική κίνηση της χώρας	εξερχόμενος τουρισμού	

3.5. *Άρθρο 7, παράγραφος 2*

Η ΟΚΕ κρίνει ότι η προθεσμία που προβλέπεται για τα ετήσια στοιχεία είναι υπερβολικά μεγάλη σε σχέση με την αντίστοιχη που προβλέπεται για τα τριμηνιαία και μηνιαία στοιχεία: όλα τα οριστικά στοιχεία πρέπει να υποβάλλονται μέσα σε έξι μήνες.

3.6. *Άρθρο 7, παράγραφος 3*

Κρίνεται σκόπιμο να καταστεί σαφέστερη η ένδειξη με την αλλαγή των λέξεων «μπορεί να ορίσει» σε «να ορίζει», κατά τρόπο ώστε να επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα καλύτερα αποτελέσματα χάρη στις τρέχουσες εξελίξεις της τηλεματικής.

3.7. *Παράρτημα*

3.7.1. Όσον αφορά το πλαίσιο Α.1.2, εφόσον το δωμάτιο καθίσταται το κύριο σημείο αναφοράς στην αγορά του τουρισμού, θα ήταν σκόπιμη μία περαιτέρω μελέτη της Κοινότητας σχετικά με τη δυνατότητα αναγραφής του αριθμού των δωματίων και, στην περίπτωση των χώρων κατασκήνωσης, του αριθμού των θέσεων στην κατηγορία «άλλα συλλογικά καταλύματα».

3.7.2. Όσον αφορά το πλαίσιο Γ.1-2, τα στοιχεία σχετικά με τα χαρακτηριστικά του ταξιδιού πρέπει να καταστούν ομοιογενή με τα αντίστοιχα στοιχεία όπως ορίζονται σε παγκόσμιο επίπεδο.

3.7.3. Ως προ το σημείο Γ.1-2-4, η κατάταξη των «ειδικών καταλυμάτων», πρέπει να αποσαφηνισθεί ή διαφορετικά να διαγραφεί, ενώ αντιθέτως πρέπει να γίνει πιο λεπτομερής η κατάταξη των συλλογικών καταλυμάτων προκειμένου να αποφευχθούν οι ασάφειες.

3.7.4. Όσον αφορά την τουριστική σφαίρα (σημείο Γ.1-4) η ΟΚΕ τονίζει εκ νέου τη σημασία της αξιολόγησής της για τον καλύτερο προσδιορισμό των στρατηγικών προσφοράς σε σχέση με τη ζήτηση εκφράζοντας την ευχή ότι οι εθνικοί οργανισμοί τουρισμού θα προσδιορίσουν κοινές και ομοιογενείς κατηγορίες για την αξιολόγηση των διαφόρων συστατικών στοιχείων της.

4. **Συμπεράσματα**

4.1. Η ΟΚΕ συγχαίρει μεν την Επιτροπή για την εργασία που πραγματοποίησε αλλά κρίνει ότι, κατά την απαραίτητη εις βάθος ανάλυση, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι προαναφερθείσες παρατηρήσεις·

(1) Ως τουριστικές κατοικίες νοούνται ενοικιαζόμενα καταλύματα, ενοικιαζόμενα δωμάτια, κατοικίες παραθερισμού, αγροικίες, διάφορα είδη διαμονής κ.λ.π. Μπορούν να συλλεχθούν και να παρασχεθούν στοιχεία σχετικά με τις επιμέρους κατηγορίες. Κάθε εθνική στατιστική υπηρεσία, όμως, έστω και αν παρέχει ένα σφαιρικό δεδομένο (β) 3.), οφείλει να διευκρινίζει το βαθμό κάλυψης των διαφόρων επιμέρους κατηγοριών, τα κριτήρια ονοματολογίας που χρησιμοποιήθηκαν και τις δυσκολίες που συναντήθηκαν. Και αυτό είναι ένα από τα πιο αμφιλεγόμενα σημεία όλου του συστήματος συλλογής στατιστικών στοιχείων τόσο σε επίπεδο μεμονωμένων χωρών όσο και σε κοινοτικό επίπεδο. Πρέπει για το λόγο αυτό να λαμβάνονται οι μεγαλύτερες προφυλάξεις, αλλά δεν μπορεί να αγνοηθεί ένα φαινόμενο που σύμφωνα με αξιόπιστες εκτιμήσεις, σε πολλές χώρες αποτελεί το 2/3 της συνολικής διάθεσης δωματίων και κλινών τουρισμού. Αποκλείονται εντελώς από τα στατιστικά στοιχεία οι οικίες ή διαμερίσματα διακοπών που εκμεταλλεύεται κατά τρόπο άμεσο ο ιδιοκτήτης, οι συγγενείς, ή φίλοι. Θεωρούνται ως διαμερίσματα τουριστικού χαρακτήρα και όταν διατίθενται για τον τουρισμό εργασίας, αν και δεν εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή τα καταλύματα που χρησιμοποιούνται από τους φοιτητές κατά την περίοδο της κανονικής φοίτησης. Η προτεινόμενη ταξινόμηση έχει χαρακτήρα πειραματικό

(2) Εμπίπτουν στην επιμέρους κατηγορία β) 4. όλες οι λοιπές και μη προβλεπόμενες κατηγορίες, όπως π.χ. κλίνες και καμπίνες σε κρουαζιερόπλοια, σε θρησκευτικά ιδρύματα κ.λ.π. Θα είναι καθήκον των διαφόρων στατιστικών υπηρεσιών να διευκρινίσουν το βαθμό κάλυψης. Διευκρινίζεται επίσης ότι δεν εξετάσθηκαν ορισμένες εγκαταστάσεις υποδοχής όπως π.χ. τα τουριστικά καταλύματα διότι πρόκειται για μια ιδιαιτερότητα που εξαρτάται από το εύρος της ζήτησης. Τα καταλύματα υπαίθριου (ή αγροτικού) τουρισμού είναι πράγματι ιδιωτικά καταλύματα που λαμβάνουν ιδιαίτερο χαρακτηρισμό λόγω του ότι βρίσκονται σε αγροτικές ζώνες. Γι'αυτό και θα πρέπει να επισημανθούν στην ανάλυση της ζήτησης.

4.2. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι η εναρμόνιση των ήδη υφιστάμενων στατιστικών και η βελτίωση των διαθέσιμων στοιχείων για ένα αποτελεσματικότερο και πληρέστερο Ευρωπαϊκό Σύστημα Στατιστικών για τον Τουρισμό δύναται να ευνοήσει την επιδιωκόμενη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών, να κατευθύνει καλύτερα τους ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς, και ιδιαίτερα τις ΜΜΕ, παρέχοντάς τους ένα πιό αξιόπιστο κοινό πλαίσιο, να βελτιώσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και των άλλων διεθνών οργανισμών και να δώσει έγκυρα στοιχεία αξιολόγησης για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτικής για τον τουρισμό.

4.3. Σύμφωνα με τις συστάσεις που διατύπωσε η ΟΚΕ στην προαναφερθείσα γνωμοδότησή της για τον τουρισμό σχετικά με την ανάπτυξη νέων τουριστικών αγαθών, προκειμένου να υπάρξει μεγαλύτερη συμμετοχή των ευρωπαίων πολιτών στις διάφορες τουριστικές δραστηριότητες, θα ήταν σκόπιμη η σταδιακή διεύρυνση του εναρμονισμένου συστήματος συλλογής στοιχείων με αναφορά για παράδειγμα στον τουρισμό για πολιτιστικούς σκοπούς, τον κοινωνικό τουρισμό και τον τουρισμό των νέων, καθώς και στον αγροτικό τουρισμό, επί του οποίου τόσο η ΟΚΕ όσο και η Επιτροπή των Περιφερειών είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν τη γνώμη τους (βλ. τμήμα της γνωμοδότησης πρωτοβουλίας έγγρ. CDR 19/95 της 2ας Φεβρουαρίου 1995).

4.4. Η ΟΚΕ τονίζει εκ νέου την ανάγκη ευρείας συζήτησης επί του πράσινου βιβλίου για τον τουρισμό, προκειμένου να δοθεί στους φορείς του τομέα, και ειδικότερα στις ΜΜΕ, ένα οργανικό κοινοτικό πλαίσιο αναφοράς για να μπορέσουν να προσαρμόσουν τις στρατηγικές τους στις συνεχείς μεταβολές που χαρακτηρίζουν τον τομέα του τουρισμού. Η συζήτηση για το πράσινο βιβλίο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την πλήρη ενσωμάτωση της τουριστικής πολιτικής με την ευημερία της αναθεώρησης της Συνθήκης.

Βρυξέλλες, 31 Μαΐου 1995.

Ο Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Carlos FERRER